

جمهوری اسلامی ایران

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

وزیر

جناب آقای غلام زاده

صفت اقدام مقتضی

بسم

۱۴۰۰/۰۷/۰۷

باسلام و احترام

شماره: ۱/۲۲۸۶۰۲
تاریخ: ۱۳۹۹/۱۲/۲۷
پست: ۱۲:۱۳
بسمت استحضار

جناب آقای دکتر جهانگیری
معاون اول محترم رئیس جمهور
جناب آقای سیمایی
آنی

صفت اقدام مقتضی
۹۹۱۱۳۰۲۸

همانگونه که مستحضرید یکی از مهمترین دلایل تغییرات بنیادین در الگوهای کسب و کار، توسعه فناوری‌های تحول آفرین و به تبع آن شکل‌گیری تحولات دیجیتال می‌باشد. امروزه سرعت روزافزون نفوذ فناوری‌های نوین در ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ارائه شبکه‌های دیجیتالی از طریق تعامل ارکان تحول دیجیتال در سه لایه توانمندسازی، کاربرد و آثار، تهیه و تدوین سند تحول دیجیتال در کشور را اجتناب ناپذیر می‌نماید. لذا در راستای حل مسائل کلان کشور با بهره‌گیری از ظرفیت فناوری‌های تحول آفرین و با هدف توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور، سند یادشده که به عنوان سند پایه توسعه تحول دیجیتال در کشور و با رویکرد کوتاه مدت تدوین شده است، برای طی تشریفات تصویب در هیئت محترم وزیران ارسال می‌شود. خواهشمند است دستور فرمایید با قید فوریت اقدام مقتضی معمول نمایند.

محمد جواد آذری جهری

۹۹۳۵۷۹۳
دردو به دفتر معاون اول رئیس جمهور
تاریخ: ۱۳۹۹/۱۲/۲۷

دستر حانه دفتر هیئت دولت
شماره: ۵۸۶۶۰
درج: ۱۴۰۰/۱۱/۰۷

www.icl.gov.ir

تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی

باصولوات بر محمد و آل محمد

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

هیات وزیران در جلسه مورخ-----به پیشنهاد شماره-----وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و به

استناد مصوبه شماره

هیات وزیران تصویب کرد :

کلید دستگاه‌های مقرر در سند تحول دیجیتال و نقشه راه اجرای آن در سطح ملی به شرح پیوست که تایید شده به

مهر دفتر هیئت دولت است موظف به اجرای اقدامات مربوط به سند مذکور هستند.

سند تحول دیجیتال و نقشه راه اجرای آن در سطح ملی

۱ - مقدمه

یکی از برجسته ترین حوزه‌ها از بُعد تأثیر بر بخش‌های مختلف کشور و الگوهای کسب و کاری که تغییرات قابل توجهی را با خود به همراه داشته است، توسعه فناوری‌های تحول آفرین و به تبع آن شکل‌گیری تحولات دیجیتال می‌باشد. سرعت روزافزون نفوذ فناوری‌های نوین در ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ... و ارائه شبکه‌های دیجیتالی از طریق تعامل از کان تحول دیجیتال در سه لایه‌ی توانمندساز، کاربرد و آثار، تهیه و تدوین سند پیش رو را ضروری ساخته است. لذا در راستای حل مسائل کلان کشور با بهره‌گیری از ظرفیت فناوری‌های تحول آفرین و با هدف توسعه اقتصاد دیجیتال در کشور، سند حاضر بعنوان سند پایه توسعه تحول دیجیتال در کشور و با رویکرد کوتاه مدت تدوین شده است و ضروری است متناسب با تحولات سریع در عرصه دیجیتال و نیازهای جامعه تکامل یابد.

۲ - تعاریف

تحول دیجیتال: تغییرات بنیادین و فناورانه ارتباطی، سازمانی و فرهنگی که مدل‌های کسب و کار، تجربه‌های ذینفعان و فرایندهای عملیاتی را به نحو مطلوبی تغییر دهند.

فناوری‌های تحول آفرین: فناوری‌هایی هستند که ماهیت رقابت بازار را تغییر می‌دهند و بر روی انتظارات افراد، فرآیندهای عملیاتی و مدل‌های کسب‌وکار تأثیر گذاشته و بهره‌وری، کارایی و سوددهی را افزایش می‌دهند که عبارتند از هوش مصنوعی، رایانش ابری، کلان داده و تحلیل داده، اینترنت اشیا، واقعیت افزوده و مجازی، ربات‌ها، بلاکچین، اینترنت نسل پنجم، پرنیت سه بعدی و چهاربعدی، رایانش کوانتومی، بیومترین و رسانه‌های اجتماعی

اقتصاد دیجیتال: اقتصادی که ایجاد ارزش در آن با محوریت فناوری‌های دیجیتال صورت می‌پذیرد و رکن اصلی آن ارتباطاتی به منظور ساخت اکوسیستمی بین مردم، سازمان‌ها و زیرساخت‌های فناورانه است.

لایه توانمندسازها: شامل توانمندسازهایی است که زمینه را برای بهره‌برداری از تحول دیجیتال مهیا می‌نماید که مشتمل بر هفت سازه قانون، زیرساخت، امنیت، هویت، سواد، داده باز و حکمرانی است.

لایه کاربرد: بیانگر بهره‌مندی از توانمندسازهای تحول دیجیتال در سه بخش دولت دیجیتال، جامعه دیجیتال و نیز کسب‌وکار دیجیتال می‌باشد.

لایه آثار: آثار کاربردها در حل سه حوزه از مسائل اولویت‌دار کلان کشور در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی نمود می‌یابد.

۳ - چشم‌انداز

ایران با بهره‌گیری از تحول دیجیتال در کشور و استفاده از فناوری‌های تحول آفرین قادر خواهد بود با حل چالش‌های کلان کشور به بهبود شرایط مردم، کسب‌وکارها و دولت کمک نماید که چنین رویکردی موجب توسعه فضای کسب‌وکار شده،

فرهنگ‌سازی در جامعه و بهره‌مندی از مزایای هوشمندسازی را در ارائه خدمات دولت به شهروندان و کسب‌وکارها را تسهیل می‌نماید.

بیانیه چشم انداز ایران دیجیتال

«جامعه‌ای سالم و مشارکت‌جو مطابق با ارزش‌های اسلامی، با اقتصادی هوشمند و دارای رشد پایدار و دولتی کارآمد و شفاف در نتیجه‌ی بهره‌گیری از فناوری‌های دیجیتال»

۴- مأموریت

ایجاد زیرساخت‌های توانمندساز نظیر زیرساخت حقوقی، هویت، امنیت و صیانت، سواد و مهارت دیجیتال، داده‌بازو شفافیت، زیرساخت فناوری و حکمرانی برای برخورداری از آثار اقتصادی (افزایش شفافیت، افزایش اشتغال، رفع ناهنجاری‌های ساختاری اقتصاد، کاهش فقر و نابرابری)، آثار اجتماعی (ارتقای سرمایه اجتماعی، ارتقای امنیت اجتماعی) و آثار زیست محیطی (کاهش آلودگی هوا، مدیریت آب و سایر منابع...) در حل مسائل اولویت‌دار کشور با رویکرد تحول دیجیتال

۵- اهداف

۱- لایه توانمندساز

- ۱ ۱ بهبود شاخص کیفیت قانونگذاری و شاخص سازگاری قوانین با فناوری‌های نوین
- ۱ ۴ افزایش شاخص امنیت سایبری
- ۱ ۳ بهبود شاخص مهارت ICT بزرگسالان
- ۱ ۴ بهبود امتیاز شاخص داده باز جهانی
- ۱ ۵ بهبود شاخص پهنای‌بند به ازای هر کاربر
- ۱ ۶ بهبود شاخص حکمرانی
- ۱ ۷ بهبود شاخص رگولاتوری دیجیتال

۲- لایه کاربرد

- ۲ ۱ بهبود شاخص توسعه دولت الکترونیک
- ۲ ۴ بهبود شاخص سهولت کسب‌وکار
- ۲ ۳ افزایش ضریب نفوذ اینترنت
- ۲ ۴ بهبود شاخص جست‌وجوی محتوا
- ۲ ۵ افزایش مشارکت در شبکه‌های اجتماعی
- ۲ ۶ بهبود شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (IDI)
- ۲ ۷ افزایش سهم شاخص اقتصاد دیجیتال از اقتصاد ملی

۶- راهبردها و سیاستها

۱۳ راهبرد (۸ راهبرد در لایه توانمندساز و ۵ راهبرد در لایه کاربرد) و ۳۲ سیاست (۱۶ سیاست در لایه توانمندساز و ۱۶ سیاست در لایه کاربرد)

لایه توانمندساز

سیاست	راهبرد	بلوک	لایه
مشارکت حداکثری بخش خصوصی در فرآیند قانونگذاری حوزه دیجیتال	رفع خلاء های حقوقی یا ارادایم ساز مرتبط با اکوسیستم تحول دیجیتال	زیرساخت حقوقی و کاربردهای قانونی	توانمندساز
رویکرد حداقلی و همگرا در تدوین قوانین و تنظیم مقررات در نهادهای قانون گذار و تصمیم ساز کشور			
ایجاد رگولاتوری دیجیتال بین بخشی و رگ تک ها	اصلاح ساختار و بهبود رویه ها جهت تسهیل بهره برداری از فناوری های نوین		
توسعه زیست بوم یکپارچه هویت دیجیتال	ساماندهی نظام هویت دیجیتال	هویت	
تقویت رویکرد حفاظت از داده ها و ایجاد ساختار مسئولیت پذیری	تقویت امنیت سایبری کشور با استفاده از فناوری های تحول آفرین	امنیت، صیانت و حفاظت	
پایبندی، پیشگیری و ارتقاء توان بازدارندگی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات			
ارتقای توان ملی در تامین زیرساخت های فنی امنیت سایبری			
مشارکت بخش خصوصی در تحقق اهداف امنیت داده			
توانمندسازی دیجیتالی اتحاد جامعه	توسعه سواد و مهارت عمومی دیجیتال در سطح جامعه	سواد و مهارت دیجیتال	
ارتقا مهارت های دیجیتال کارکنان دولت	توسعه نیروی انسانی متخصص در حوزه تحول دیجیتال		
توسعه مهارت های دیجیتال در مدارس و دانشگاه ها			
توسعه محیط کار دیجیتال با تمرکز بر ارتقای مهارت های نرم و سخت دیجیتال نیروی کار			
تقویت رویکرد تصمیم گیری داده محور	رویکرد باز یه انتشار داده های عمومی	داده باز و شفافیت	
تحقق پارادایم شفافیت و داده باز			
توسعه زیرساخت های ارتباطی در راستای دسترسی متوازن	توسعه اکوسیستم تحول دیجیتال	زیرساخت فناوری	
توسعه پیچ پهن باند مناسب با توسعه کاربرد			

^۱ خلاءهای قانونی پارادایم ساز شامل: قانون رفع تعارض منافعی - قانون رقابت و ضد انحصار - قانون نظام مالکیت معنوی متناسب با عصر دیجیتال - قانون شفافیت - قانون دسترسی آزاد و منع افشای

- ۲ A بهبود مولفه کاربرد ابزار دیجیتال در کسب و کارها
- ۲ A افزایش مولفه شاخص دسترسی مدارس به اینترنت
- ۲ ۱+ تعداد یونیکورن های دیجیتال

۳- لایه آثار

- ۳ † بهبود شاخص کیفیت زندگی^۱
- ۳ ۴ بهبود شاخص شهرها و جوامع پایدار
- ۳ ۳ بهبود رتبه شاخص سرمایه اجتماعی
- ۳ ۴ بهبود شاخص مشارکت الکترونیک
- ۳ ۵ بهبود شاخص نا کارآمدی عملکرد
- ۳ ۶ کاهش نرخ بیکاری
- ۳ ۷ کاهش ضریب جینی
- ۳ ۸ کاهش شاخص ادراک فساد

¹ Quality life Index

۷ - تقسیم کار دستگاههای اجرایی

- شورای اجرایی فناوری اطلاعات مکلف است اقدامات ذیل را که در راستای راهبردها و سیاست‌های سند تحول دیجیتال تهیه و تدوین شده است، بایش و راهبری نماید.
- معاونت حقوقی ریاست جمهوری موظف است شش ماه پس از تصویب این سند با تشکیل کمیته تخصصی با همکاری مرکز ملی فضای مجازی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت صمت، وزارت امور اقتصادی و دارایی (هیئت مقررات‌زدایی)، اتاق بازرگانی فدراسیون فناوری اطلاعات، سازمان نظام صنفی رایانه‌ای و اتحادیه کسب و کارهای اینترنتی نسبت به شناسایی قوانین و مقررات موازی موجود در حوزه‌های مرتبط با لایه‌های تحول دیجیتال، خلاهای آن و پیشنهاد اصلاح و یا ارائه پیش‌نویس قوانین جدید به مجلس شورای اسلامی اقدام نماید.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است سه ماه پس از تصویب این سند شرح وظایف رگولاتورهای تخصصی دیجیتال هر بخش را با همکاری دستگاه‌های اجرایی متولی آن حوزه تهیه و ابلاغ نماید و دستگاه‌ها پس از دریافت آن ظرف شش ماه نسبت به ایجاد رگولاتور دیجیتال در ساختار سازمانی خود منطبق با دستورالعمل‌های سازمان امور اداری و استخدامی کشور و با نظارت نهاد رگولاتوری بین بخشی دیجیتال در وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، اقدام نمایند.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات ایران) مکلف است پس از تصویب این سند با همکاری مرکز ملی فضای مجازی نسبت تهیه و تدوین برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت به منظور توسعه زیست‌بوم یکپارچه هویت دیجیتال ظرف مدت سه ماه اقدام نمایند.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات ایران) مکلف است پس از تصویب این سند با همکاری مرکز ملی فضای مجازی دستورالعمل "حفاظت از اطلاعات عمومی / GDPR" را در راستای حفظ حریم خصوصی، حق پاکسازی و ایجاد فرصت‌های دیجیتالی بیشتر برای کسب و کارها و سرمایه‌گذاری ظرف مدت سه ماه تهیه و تدوین و برای تصویب به شورای عالی فضای مجازی ارسال نمایند.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است پس از تصویب این سند با همکاری اپراتورهای موبایلی و مرکز راهبردی افتا، مرکز ملی فضای مجازی و قرارگاه پدافند سایبری کشور نسبت به توسعه کمی و کیفی شبکه‌های ارتباطی نسل جدید در کشور اقدام نماید.

لایه کاربرد

سیاست	راهبرد	بلوک	لایه
توسعه دسترسی بکلیارچه به داده ها و خدمات دولت با نگرش دیجیتال	ارتقا بلوغ دیجیتالی دولت	دولت دیجیتال	کاربرد
ایجاد زمینه سرمایه گذاری و مشارکت بخشی خصوصی در توسعه دیجیتال			
توسعه خدمات دولت با رویکرد مردم محور و مشارکت مردمی در تصمیم سازی و حاکمیت دیجیتال			
شبکه سازی پنگاه های نوپا، کوچک و متوسط با هدف ارتقای نوآوری و رقابت پذیری	توسعه فضای کسب و کار با رویکرد دیجیتالی	کسب و کار دیجیتال	
حمایت و ترغیب در رعایت الزام های فنی انتشار داده های باز	نفوذ در بازارهای هدف دیجیتال (با تمرکز بر بازارهای منطقه ای و کشورهای اسلامی)		
حمایت و ترغیب در بکارگیری فناوری های نوین در دیجیتال سازی فرآیندهای کسب و کار			
توسعه تحول دیجیتال در بخش های اولویت دار اقتصادی			
گسترش روابط فراملی در چارچوب منافع ملی	توسعه فناوری های دیجیتال در حوزه آموزش	جامعه دیجیتال	
تسهیل و حمایت از تشبیر سیستم نهادهای آموزشی مبنی بر فناوری های دیجیتال	فراگیر نمودن خدمات دیجیتال برای شهروندان		
توسعه فرهنگ عمومی دیجیتال			
پنشنمایی از ایده ها و ابتکارات دیجیتال برای حمایت از گروه های خاص			
مناسب سازی فضای شهری با جامعه دیجیتال			
توسعه محتوای دیجیتال ایرانی اسلامی			
جلب مشارکت مردم در تولید محتوا			
توسعه خدمات دیجیتال در حوزه سلامت و رفاه			
توسعه قانون مداری و مسئولیت پذیری در کاربردهای دیجیتال			

- وزارت صمت موظف است پس از تصویب این سند با تشکیل کمیته تخصصی "صادرات کالا و خدمات حوزه اقتصاد دیجیتال" و همکاری نمایندگان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات ایران)، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، فراکسیون اقتصاد دیجیتال مجلس شورای اسلامی، وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، وزارت امور اقتصادی و دارایی که حسب نیاز نمایندگانی از اصناف، سندیکاها، اتاق بازرگانی و صندوق‌های تأمین مالی در آن حضور می‌یابند، نسبت به مدیریت صادرات کالا و خدمات دیجیتال بومی و تقویت برند ملی، کمک به تکمیل زنجیره‌های تولید و تسهیل بستر قانونی جذب سرمایه‌گذاری و تأمین مالی اقدام نماید.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات ایران) مکلف است پس از تصویب این سند ظرف شش ماه با همکاری سازمان استاندارد ایران، مرکز ملی فضای مجازی، پدافند سایبری نسبت به تدوین استانداردهای فنی انتشار داده‌ها اقدام نمایند.
- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات ایران) مکلف است سه ماه پس از تصویب این سند با همکاری کلیه دستگاه‌های دولتی و پیمانکاران دولت صاحب دانه‌های با ارزش عمومی، قرارگاه پدافند سایبری کشور، مرکز ملی فضای مجازی، مرکز راهبردی افتا، مرکز آمار ایران، سازمان برنامه و بودجه، سازمان ثبت احوال، بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی نسبت به شناسایی و اولویت‌بندی داده‌های با ارزش عمومی (غیر حساس و غیرخصوصی) جهت انتشار و شناسایی دارندگان آن‌ها اقدام نماید.
- وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف هستند ظرف یک سال پس از تصویب این سند با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، مرکز ملی فضای مجازی (معاونت فرهنگی اجتماعی و محتوایی)، وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به بازنگاری و طراحی دانشکده‌ها، گروه‌های آموزشی، رشته‌های تحصیلی، برنامه‌های درسی و رویدادهای تخصصی برای دانش‌آموزان و دانشجویان یا تمرکز بر نیازهای دانشی و مهارتی عصر دیجیتال اقدام نمایند.
- وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مکلف هستند ظرف یک سال پس از تصویب این سند نسبت به آماده‌سازی برنامه توسعه مدارس و دانشگاه‌های دیجیتال اقدام نماید.

- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف هستند یکسال پس از تصویب این سند با تشکیل کمیته‌ای با همکاری نمایندگان از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت آموزش و پرورش، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نسبت به طراحی و اجرای برنامه‌های دانش‌افزایی در جهت توسعه سواد پایه دیجیتال برای گروه‌های مرجع اولویت‌دار (مانند معلمان، اساتید دانشگاه و حوزه و والدین آنها) اقدام نماید.
- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (سازمان بهزیستی کشور)، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف هستند شش ماه پس از تصویب این سند با همکاری مرکز ملی فضای مجازی (کمیسیون عالی ارتقاء تولید محتوا و معاونت فرهنگی و اجتماعی و امور محتوایی) نسبت به برنامه‌ریزی و ایجاد خدمات و محتوای دیجیتال برای گروه‌های خاص اقدام نمایند.
- مرکز ملی رقابت مکلف است پس از تصویب این سند با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت صمت، قوه قضاییه، اتاق بازرگانی، اتحادیه کسب و کارهای مجازی، وزارت امور اقتصادی و دارایی (هیأت مقررات‌زدایی)، کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نسبت به طراحی نظام شناسایی و رفع رفتارهای ضد رقابتی بازیگران حاکمیتی اقدام نمایند.
- شهرداری تهران مکلف است با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات)، وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، نیروی انتظامی، سازمان بهزیستی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری، شورای عالی فناوری اطلاعات، کمیسیون امور اجتماعی و توسعه دولت الکترونیک هیأت دولت، شورای عالی فضای مجازی، سازمان پدافند غیرعامل نسبت به برنامه ارتقا تجربه دیجیتالی شهروندان تهرانی اقدام نماید.
- وزارت کشور (سازمان پیشگیری و مدیریت بحران) مکلف است پس از تصویب این سند ظرف یک سال با همکاری جمعیت هلال احمر، وزارت بهداشت، سازمان پدافند غیرعامل، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به طراحی و پیاده‌سازی پلتفرم هوشمند مدیریت بحران اقدام نماید.
- وزارت کشور (نیروی انتظامی) مکلف است با همکاری قرارگاه پدافند سایبری کشور، شورای عالی فناوری اطلاعات، کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیکی هیأت دولت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات (سازمان فناوری اطلاعات) حداکثر تا یک سال پس از تصویب این سند نسبت به طراحی و توسعه پلیس هوشمند مبتنی بر فناوری‌های دیجیتال اقدام نماید.